

Hagaha Khayraadka Adkaanta Akhriska "Dyslexia" ee Qoysaska Ohio

Illaa iyo 1 qof 5 tii qofba adduun weynaha waxa ay leeyihiin adkaanta akhriska!

Waa maxay adkaanta akhrisku?

Adkaanta akhrisku waa mid kamid ah naafonimooyinka waxbarasheed ee ugu caansan. Dadka qaba adkaanta akhrisku waxa ay leeyihiin awoodo badan, balse waxa ay leeyihiin dhibaato ah barashada akhriska oo aan la fileynin. Dhibaatooyinkani lama xidhiidhaan maskaxda ama dhiirraanta qofka. Carruurta qabta adkaanta akhrisku waa ay baran karaan sida wax loo akhriyo. Qoysaska, macallimiinta carruurnimada hore, ama macallimiinta rawdada ayaa ah badanaa kuwa ugu horreeya ee ogaada carruurta ay ku adag yihiin hadalka ama waxbarashada ee dugsiga. Waa muhiim in loo dhug yeesho calaamadaha suuragalka ah ee muujinaya in ay dhici karto in ilmuhu uu leeyahay adkaan akhris. Carruurta qabta adkaanta akhrisku waxa ay muujin karaan calaamado kasta oo isku dhafan. Inkasta oo hal calaamad oo kasta aanay daruuri ka dhigeyn in ilmahaagu qabo adkaan akhris, haddana waa muhiim in aad la hadasho macallimiinta ilmahaaga haddii aad qabto walaacyo.

Waa maxay calaamadaha muujinaya in ilmahaagu ay dhici karto in uu leeyahay adkaan akhris?

Dugsiga kahor

- Dibu dhac ku yimaadda barashada hadalka
- Ku dhawaaqidda erayadu waxa ay noqon karaan kuwo ku adag ("pusgetti" ayuu ugu dhawaaqayaa "spaghetti")
- "Hadal carruureed" aan dhammaan
- Xusuusashada heesaha iyo anaashiidda carruurta ayaa ku adkaan kara
- Adkaansho ah magacaabista xarfaha/lambarrada
- Ka sheekaynta sheekooyinka ay adag tahay in lala socdo

Fasalka K-2aad

- Xarfaha ama isku darka xarfaha lama doonan karo dhawaaqyada
- Ku dhawaaqidda erayda fudud sida cat, map, iyo nap ayaa ku adag
- Taariikh ah dhibaatooyin akhris oo ay lahaayeen waalidiinta ama walaaluhu
- Waxa uu wax u akhriyaa si qunyar ah, waxa uu erayada u akhriyaa si khaldan ama waxa uu wax akhriyaa isaga oo aan dareen cabbireyn
- Waxa uu isku khaldaa erayada iska soo horjeeda sida kahor/kadib, midig/bixix, iwm.

Fasalka 3aad-5aad

- Badanaaba waxa uu qiyaasaa erayada maadaama oo aanu ku dhawaaqi karin
- Waxa uu ku wanaagsan yahay ka jawaabista su'aalaha laga keeno qoraalka haddii cod dheer lagu akhriyo
- Waxa ku adag in uu si sax ah ugu dhawaaqo erayada (sida., (e.g., "mazine" halkii uu ugu dhawaaqi lahaa "magazine")
- Qorista ayaa ku adkaan karta, isaga oo khaladaad higaadda ah oo soo noqnoqda galaya
- Waxa uu ka boodaa ama si khaldan u akhriyaa erayada gaagaaban ee soo noqnoqda

Fasallada 6aad-12aad

- Waxa uu wax u akhriyaa si qunyar ah waana uu diiqadoodaa; ma jecla in uu wax akhriyo
- Badanaa waxa uu ka boodaa erayada gaagaaban ama waxa uu ka tagaa qayb kamid ah erayada dhaadheer marka uu cod dheer wax ku akhriyayo
- Su'aa'laha goobo gelidda ah ayaa uu ka doorbidaa su'aalaha buuxi meelaha bannaan ah ama su'aalaha kale ee leh jawaabaha gaagaaban
- Barashada luuqad ajnabi ahi waxa ay noqon kartaa mid ku adag
- Xafiditaanka xaqiiqooyinka, liisaska ama jihooyinku waxa uu noqon karaa mid ku adag

Sidee baa ilme ku nool Ohio looga baadhaa calaamadaha adkaanka akhriska?

Inta lagu gudo jiro sanad dugsiyeedka 2023-24, dugsiyada Ohio waxa ay calaamadaha digniinta ah ee adkaanta akhriska ka baadhi doonaan dhammaan carruurta ku jirta fasallada K-3. Qoysaska (ama macallin ogolaansho ka haysta qoyska) ayaa codsan kara baadhista adkaanta akhriska fasallada 4-6 sidoo kale. Kadib sanad dugsiyeedka 2023-2024, dhammaan ardayda Xanaanada ayaa laga baadhi doonaa adkaanta akhriska sanad walba, fasallada 1-6 na, baadhitaanada sidoo kale waa in la sameeyo haddii ay codsadaan qoysku (ama macallin ogolaansho ka haysta qoyska). Haddii ilmahaaga la baadho isla markaana dugsiyo ogaado inay jiraan calaamado adkaan akhris muujinaya, waxa aad farriin ka heli doontaa dugsiyo ilmahaaga. Ilmahaaga markaas kadib waxa la siin doonaa baadhista sii qoto dheer, macallimiintiisuna waxa ay bilaabi doonaan inay taageero dheeraad ah ku siiyaan fasalka dhexdiisa. Tan waxa loo yaqaanaa "waxdhigis qoraal-akhris oo qaabaysan."

Haddii aad jeclaan lahayd inaad ka codsato baadhista dugsiyo ilmahaaga si aad u aragto in ilmahaagu uu khatar ugu jiro adkaan akhris, waxa aad booqataa websaytka Xarunta Ka-Qaybqaadashada Qoyska ee Gobolka Ohio oo Dhan si aad uga raadsato [Waraaqda Codsiga Baadhista Muunadda ah](#).

Dugsiyadu ma bixin doonaan ogaanshaha ciladda adkaanta akhriska. Ogaanta ciladda adkaanta akhrisku waxa ay u baahan tahay in uu baadho daryeel bixiye khibrad leh sida dhakhtar neerfaha maskaxeed ah ama dhakhtar hadalka-luuqadda ah. Dugsiyadu waxa uu heli karaa talooyin maxalli ah.

Maxaa iska beddeli doona dugsiyo haddii ilmahaaga laga helo adkaan akhris ama looga shakiyo in uu qabo adkaan akhris?

Haddii ilmahaaga laga helo adkaan akhris, ama looga shakiyo in uu qabo adkaan akhris, dugsiyo waxa uu bixin doonaa taageero fasalka dhexdiisa ah oo xiisadaha waxbarashada ah. Carruurta qabta adkaanta akhris waxa ay wax kusii baran doonaan isla fasalkii ay hore wax ugu baran jireen. Waxa lagu ogaysiin doonaa waxa uu dugsiyo samaynayo si uu uga taageero ilmahaaga waxbarashada.

Arday badan oo qabta adkaan akhris, ama looga shakiyo inay qabaan adkaan akhris, uma baahan doonaan adeegyo waxbarasho gaar ah. Haddii ay u baahdaan taageero dheeraad ah welina ay wajahayaan dhibaatooyin kadib marka ay helaan waxdhigis cayiman oo bartilmaameedsan, codsi ah qiimeynta waxbarashada gaarka ah oo rasmi ah waa in la sameeyo. Qoysasku waxa ay bilaabi karaan hannaanka waxbarashada gaarka ah iyaga oo u diraya codsi qoraal ah macallinka iyo/ama maamulaha ilmahaaga. Waxa aad booqataa websaytka Xarunta Ka-Qaybqaadashada Qoyska ee Gobolka Ohio oo Dhan si aad uga raadsato [Waraaqda Codsiga Baadhista Muunadda ah](#). Waaxda Waxbarashada ee Ohio waxa ay leedahay [Istiraatiijiyad Qiimeynta ah oo loogu talagalay Qoysaska](#), taas oo ah jadwal wakhtiyeedka tallaabooyinka ku jira bilaabitaanka hannaanka waxbarashada gaarka ah.

Ilmahaygu dhib ayuu wajahayaa. Sidee baan ugu caawin karaa guriga?

Waa shaqada dugsiyo in uu bixiyo waxbarasho dadweyne oo bilaash ah isla markaana habboon ilmahaaga, adiga iyo qoyskaaguna waxa aad shuraako muhiim ah u tahiin dugsiyo ilmahaaga. Waxa aad ka dalban kartaa macallimiinta ilmahaaga fikrado ah waxa aad ku samayn karto gurigaaga, taas oo la jaanqaadeysa waxa dugsiyo uu barayo ilmahaaga.

Dhammaanteen si kala duwan ayeynu wax u baranaa. Waxa aynu ogaan doonaa qaabka aad sida ugu wanaagsan wax ugu barato.

Maxay tahay inaan ilmahayga uga sheego adkaanta akhriska?

Qoys waliba waxa uu qaadan doonaa qaab gooni ah oo uu ilmihisa kaga la hadlo adkaanta akhriska. Halkan waxa ah waxoogaa fikrado ah oo laguugu talagalay adiga. Waxa ay noqon kartaa arrin dhiirrigelisa carruurta iyo dadka waaweyn inay maqlaan tusaalayaal ah [dadka guulaystay ee qaba adkaanta akhriska](#).

Ahaanshaha mid dhanka togan wax ka eegaa waa muhiim. Waxa aad odhan kartaa, "Maskaxeheenu waa sida murqaha oo kale, waxana aanu u baahanahay inaanu ku tababarano adeegsigooga si aanu uga caawino inay koraan. Waan ku jeclahay, halkan waxa aan u joogaa inaan ku caawiyo, macallimiintaaduna sidoo kale."

Ama, waxa aad odhan kartaa, "Waad garanaysaa sidii aad u ahayd mid wakhti adag wajahaya dugsiga? Waxa aan kala hadli doonaa macallimiintaada arrintaas. Dhammaanteen si kala duwan ayeynu wax u baranaa. Waxa aynu ogaan doonaa qaabka aad sida ugu wanaagsan wax ugu barato." Ama, "Adkaanta akhrisku waxa ay ka dhigan tahay maskaxdaada waxa ku adkaan karta xarfaha inay la doonato dhawaqyada. Macallinkaaga ayaa kaala shaqayn doona waxyaabaha kugu adag, waxana aynu sidoo kale si wadajir ah isugu deyi karnaa isla waxyaabahaas guriga."

Halkee ayaan tegi karaa si aan wax badan uga ogaado adkaanka akhriska iyo Dugsiyada Ohio?

Sidii ay awalba ahayd, khayraadkaaga ugu horreeya ee ugu wanaagsani waa dugsiga ilmahaaga. Macallimiinteena ku sugan Ohio waxa lagu tababaray istiraatiijiyadaha waxdhigiseed ee ugu wanaagsan si ay u taageeraan dhammaan ardayda. Khayraadka kale ee wanaagsani waa [Cutubada Ohio ee Jumciyadda Adkaanta Akhriska ee Caalamiga ah "International Dyslexia Association's Ohio Chapters"](#), iyo [Understood.org](#). Waxa aad sidoo kale booqan kartaa websaytka Waaxda Waxbarashada ee Ohio si aad uga hesho hagaha iyo khayraadka ugu dambeeya ee ku saabsan [Taageerooyinka Adkaanta Akhriska ee dugsiyada Ohio](#). Haddii aad uga baahan yahay waxoogaa taageero ah oo dheeraad ah waalid/daryeel bixiye soo maray hannaanka la shaqaynta dugsiga ilmihisa, tixgeli inaad la xidhiidho mid kamid ah [Hageyaasha Waalidka Ohio "Ohio Parent Mentors"](#).

Linkiyada Khayraadka

- [Liiska Buugaagta ku saabsan Adkaanta Akhriska ee Carruurta iyo Dadka Waaweyn](#)
- [Codsiga Baadhista Adkaanta Akhriska ee Muunadda ah](#)
- [Dadka Caanka ah ee Qaba Adkaanta Akhriska](#)
- [Liiska Tusaalaha ah ee Calaamadaha Digniinta ah ee Adkaanta Akhriska ee laga soo xigtay Waalidka Ohio "Ohio Parent"](#)
- [Buugga Hagaha ee Adkaanta Akhriska ee Ohio ee Dugsiyadu Raacaan](#)
- [Sharciyada Taageerada Adkaanta Akhriska ee Ohio](#)
- [Macluumaad ku saabsan Adkaanta Akhriska iyo Sharciga Waxbarashada Gaarka ah ee Federaalka ah](#)
- [Bogga Websaytka Taageerooyinka Adkaanta Akhriska ee Waaxda Waxbarashada ee Ohio](#)
- [Cutubyada Ohio ee Jumciyadda Adkaanta Akhriska ee Caalamiga ah](#)
- [Khariidadda Hageyaasha Waalidka Ohio](#)

Waxa aanu si gaar ah ugu mahadnaqaynaa qoysaska iyo macallimiinta Ohio kuwaas oo kala shaqeeyey Waaxda Waxbarashada Ohio iyo Xarunta Ka-Qaybqaadashada Qoyska ee Gobolka Ohio oo Dhan ee Jaamacadda Gobolka Ohio harumarinta hagahan.

Si aad u eegto nooca elektarooniga ah ee hagahan, waxa aad booqataa go.osu.edu/dyslexiaguide.